

**Legende
Srijemskog
sporta
(3. DIO)**

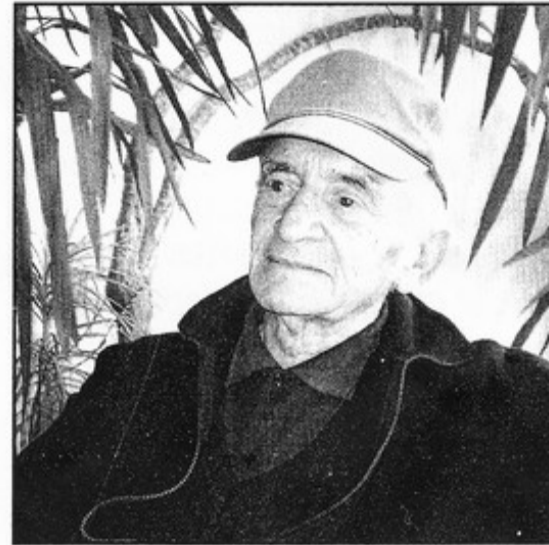
TOMA GREGO

ARHITEKT ZEMUNSKOG VESLANJA

U povijesti veslačkog sporta u Srijemu, čije je glavno središte Zemun, posebno mjesto zauzima diplomirani inženjer **Toma Grego**. Rođen je 9. srpnja 1924. u mjestu Omišlju na otoku Krku. Otac **Toma** i majka **Katarina**, rođ. **Ilijić**, također su s Krka. Toma Potječe iz stare krčke loze Grego koja je dala još nekoliko vrhunskih sportaša kao što su njegov bratić **Anton Grego**, hrvatski olimpijac u jedrenju i višestruki prvak Europe u klasi šljuka i Antonov sin **Bojan Grego** također hrvatski olimpijac u jedrenju. Toma Grego je samo najranije djetinjstvo proveo na Krku, a već od 1930. godine s obitelji se nastanjuje u Zemunu, zahvaljujući činjenici da je njegov otac, kao prvi strojar na brodu, dobio posao u Jugoslavenskom riječnom brodarstvu, kompaniji koja je nakon raspada Austro-ugarske naslijedila veliku riječnu flotu. U

Zemunu je završio gimnaziju, a na Arhitektonskom fakultetu u Beogradu diplomirao 1950. godine.

Već od rane mladosti zanima se za sport, prve uspjehe postiže kao atletičar, te postaje 1941. prvak srednjih škola na 800 m u Zemunu. Zanimljiv je podatak da je 1945. godine sudjelovao i na prvoj košarkaškoj utakmici u Zemunu. Od 1942. godine posvećuje se veslanju, najprije kao aktivni natjecatelj Veslačkog kluba "Galeb" koji je te godine ponovno počeo s radom pod predsjedanjem istaknutog hrvatskog književnika **Gustava Krkleca**, koji je tih godina službovao u Zemunu, pa sve do 1950. godine kada završava natjecateljsku karijeru. Svoje prve velike uspjehe kao natjecatelj postiže za vrijeme Nezavisne države Hrvatske, u čijem sastavu se nalazio i Zemun. Na prvenstvu NDH 1943. godine u Vukovaru juniorski četverac s kormilarom Galeba u sastavu: **Pavle Paušak, Janko Abafi, Wolfgang Lotčpajh, Toma Grego** i kormi-

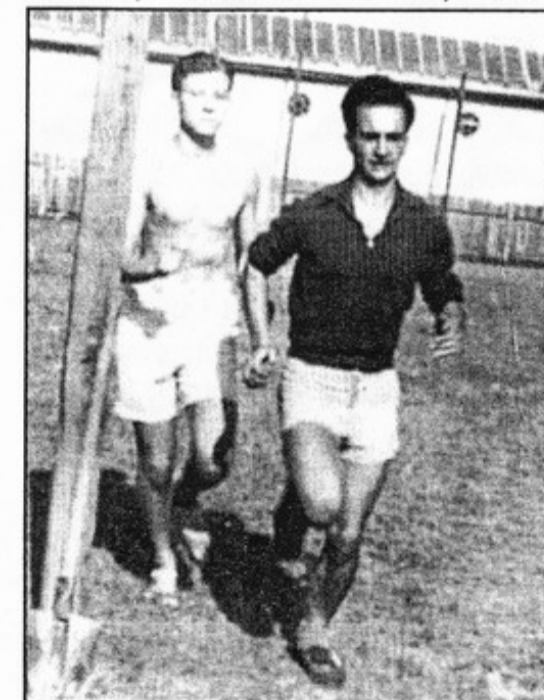
Toma Grego

lar **Miloš Lepšanović** osvaja naslov prvaka države. U to vrijeme "Galeb" se pojačao i s **Ivanom Dubravcem** iz zagrebačkog "Gusara", koji će s Gregom postati jednim od najboljih veslača u Zemunu. Nakon rata Grego vesla u novoosnovanom klubu "Maksim Divnić", koji ubrzo mijenja ime u "Sremac", a kasnije u "Jedinstvo", "Ikarus" i "Mladost", da bi od 1973. klub ponovno vratio svoje predratno ime Galeb. Od 1946. do 1950. godine Toma Grego, uglavnom kao član četverca s kormilarom i osmerca postiže velike uspjehe na gotovo svim natjecanjima, od gradskog do međunarodnog ranga. Tako je 1946. u četvercu s kormilarom za novake osvojio prvenstvo Beograda i drugo mjesto na prvenstvu Srbije, 1947. u četvercu sa kormilarom slobodne gradnje i osmercu osvaja prvenstvo Beograda i u osmercu treće mjesto na prvenstvu Jugoslavije u konkurenciji prvog razreda, 1948. godine u osmercu osvaja drugo mjesto na prvenstvu Jugoslavije u konkurenciji prvog razreda i konačno 1950. postiže kao član osmerca najveći dotadašnji međunarodni uspjeh zemunskog veslanja kada su članovi "Ikarusa" pobijedili na slavnoj regati, šezdeset i drugoj po redu, održanoj 1. i 2. srpnja u Beču. Taj osmerac nastupio je u sastavu **Milorad Ignjatović, Vlatko Reder, Miodrag Čurčić, Toma Grego, Vasilije Nikolić, Anton Jurjevac, Jovan Volarević, Ivan Dubravec** i kormilar **Miloš Lepšanović** 1950. postiže najveći dotadašnji međunarodni uspjeh zemunskog veslanja, kada su pobijedili na slavnoj regati, šezdeset i drugoj po redu, održanoj 1. i 2. srpnja u Beču.

Osmerac u sastavu **Milorad Ignjatović, Vlatko Reder, Miodrag Čurčić, Toma Grego, Vasilije Nikolić, Anton Jurjevac, Jovan Volarević, Ivan Dubravec** i kormilar **Miloš Lepšanović** 1950. postiže najveći dotadašnji međunarodni uspjeh zemunskog veslanja, kada su pobijedili na slavnoj regati, šezdeset i drugoj po redu, održanoj 1. i 2. srpnja u Beču.

Grego, Vasilije Nikolić, Anton Jurjevac, Jovan Volarević, Ivan Dubravec i kormilar **Miloš Lepšanović**. Iste godine osmerac osvaja još jednom prvenstvo Beograda i drugo mjesto na međunarodnoj regati u Bledu. Toma Grego je više puta sa svojim posadama zastupao i reprezentaciju Zemuna u međugradskim dvobojima protiv Zagreba, Beograda itd. Svoju natjecateljsku karijeru nadmašio je trenerskom, te je postao sinonim za veslanje u Zemunu. Već od 1946. trener je juniora, a nakon što je položio trenerski ispit 1948. godine u Splitu, postaje prvi trener zemunskog veslanja od 1950. godine. Vodio je generacije i generacije veslača tijekom više od 40 godina, a svi veliki uspjesi vezani su uz njegovo ime tako da se s pravom može nazvati arhitektom zemunskog veslanja. Od njegovih učenika koji su se prema ostvarenim rezultatima najviše isticali izdvajamo njegovu sestričnu, također rodom s Krka **Tonicu Albaneže**, koja je bila seniorska prvakinja Jugoslavije u skifu 1950. godine i **Miroslava Paripovića** trostrukog juniorskog prvaka Jugoslavije u skifu 1950 - 52. godine. Treba reći da su u poslijeratnom veslanju u Zemunu veliki obol radu i rezultatima kluba dali i drugi Hrvati uz već spomenute **Ivana Dubravca** i **Tonicu Albaneže**. Bili su to i **Zlatko Blašković, Mirko Dubravčić, Josip Fafandel, Tomislav Goranić, Davor Kirinčić, Zvonimir Mihaić, Pavle**

Toma Grego se prvo bavio atletikom, te je 1941. bio prvak srednjih škola u Zemunu u utrci na 800 metara

Toma Grego 1943. godine sa prvacima Zemunske gimnazije u atletici

Paušak, Zvonko Paskutini, Branimir Purgaić, Vlatko Reder, Josip Tomičić i poznati zagrebački trener, a kasnije trener reprezentacije Jugoslavije **Jaroslav Laštovica**, koji je jedno vrijeme djelovao u Zemunu i kojega je upravo Grego zamijenio na mjestu prvog trenera. Toma Grego je kao amaterski trener djelovao više od 40 godina u Zemunu, a samo u vrijeme služenja vojnog roka 1954. - 55. godine u Puli također je uspješno trenirao veslače Istre. Sudjelovao je sa svojim kolegama u izgradnji novog klupskog doma koji je dovršen 1955. godine. Nakon završetka Arhitektonskog fakulteta u Beogradu do umirovljenja 1984. bio je zaposlen u Projektnom birou u Zemunu i u Općini Zemun u sektoru za investicije i nadzor. Za svoj rad i doprinos dobitnik je velikog broja priznanja i nagrada među kojima se ističu Plaketa SOFK-e Zemuna 1979. godine, Orden zasluga za narod sa srebrnom zvijezdom 1979. godine i Oktobarska nagrada grada Zemuna 1987. godine.

Nakon što je u Zemunu proveo više od 60 godina života i utkao više od 40 godina u veslanje kao sportaš i trener početkom devedesetih godina, u periodu sveopćeg ludila postaje nepoželjan kao Hrvat te se 1992. zbog pritiska odlučuje iseliti sa svojom obitelji i trajno se nastanjuje u Zagrebu. Njegov dolazak u Zagreb i Hrvatsku ne označava kraj njegove sportske karijere nego samo novi početak. Postaje trener u Hrvatskom akademskom veslačkom klubu "Mladost" i preuzima brigu o kadetima i veslačkoj školi koja je zbog njegove stručnosti i

zasluga u radu sa djecom prozvana Gregina škola. I tu u novoj sredini postiže velike uspjehe u svom radu, te osvaja s najmlađim kategorijama brojne naslove na državnim prvenstvima Hrvatske. Njegovi učenici iz kadetskih dana **Martin** i **Valent Sinković** kao juniori u dvojcu na pariće osvajaju srebrnu medalju na Svjetskom prvenstvu 2006. u Amsterdamu, u četvercu na pariće zlatnu medalju na Svjetskom prvenstvu do 22 godine 2009. u Češkoj. **Martin Sinković** u skifu osvaja brončanu medalju na Svjetskom juniorskom prvenstvu 2007. u Pekingu, a **Luka Travaš** kao kormilar seniorskog četverca osvaja brončanu medalju na Svjetskom prvenstvu 2002. u Seville. Sve ostale uspjehe njegovih učenika, na domaćim i međunarodnim regatama, nemoguće je nabrojati. Za svoj rad u hrvatskom veslanju također je dobitnik nagrada i priznanja, a povodom njegovih 60 trenerskih godina učenici Tome Grega i njihovi roditelji u "Greginoj školi veslanja" organizirali su prigodnu svečanost. Danas u 86. godini života, **Toma Grego**, samozatajni čovjek i trener, još uvijek je aktivan i svakodnevno ga se može vidjeti na Savi i u klupskim prostorijama u radu s njegovim učenicima. Ostaje nam samo da poželimo sreću najdugovječnijem hrvatskom treneru koji je zadužio srijemsko i hrvatsko veslanje, te mu poželimo još mnogo uspjeha u sportskom i privatnom životu.

Napisao: **Eduard HEMAR**
Fotografije: **Zlatko ŽUŽIĆ**
i privatna arhiva Tome Grega